

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Філологічний факультет
Кафедра української та зарубіжної літератур

**Історія зарубіжної літератури
Середньовіччя та Відродження**

Навчально-методичний комплекс

Одеса – 2018

УДК 736
ББК 054.9

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет ім. К. Д.
Ушинського»
Протокол № від 2018 року

Укладач: Бандура Т.Й., кандидат філологічних наук, доцент

Рецензенти:

Гуменний М.Х., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української та зарубіжної літератур ПНПУ ім. К.Д.Ушинського;
Коваленко О. А., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української та іноземної мов Одеського державного аграрного університету

Історія зарубіжної літератури Середньовіччя та Відродження (для студентів філологічного факультету): навчально-методичний комплекс / уклад. Т.Й. Бандура. – Одеса: ПНПУ, 2018. – 65 с.

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>01 Освіта</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність <u>014 Середня освіта</u> (Українська мова і література) (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента –	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		20 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		28 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		32 год.	66 год.
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1/0,9

для заочної форми навчання – 1/8

2.МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу: Метою викладання навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури Середньовіччя та Відродження» є вивчення найважливіших питань літературного життя переважно європейських країн Середніх віків та Відродження, розкриття специфіки естетичних проблем окресленої доби, специфіки образного мислення. Програмою курсу передбачено аналіз етапів літературного розвитку і творчості найвагоміших письменників; вивчення закономірностей взаємодії загальних тенденцій, національного й особистого в літературному процесі; засвоєння теоретичних знань у межах вивчення питань формування літературних жанрів, еволюції художньої форми. Отже, мета даного курсу – дати майбутнім учителям школи основи фахової підготовки з історії зарубіжної літератури Середніх віків та Відродження, розкрити її багатство в історичній зумовленості і художній цінності, показати поступ літературно-естетичної думки, її вплив на творчий пошук найвидатніших письменників. На лекціях та практичних заняттях виробити вміння та навички аналізу художнього твору, вчити самостійно працювати над темою, сприяти гуманістичному вихованню студентів.

Завдання курсу:

Поставлена мета зумовлює наступні завдання:

1. Розкрити своєрідність епохи Середньовіччя та Відродження в історико-літературному процесі. Визначити типологічні особливості літератури Середньовіччя та Відродження.
2. Показати вплив фольклору, античності та християнства на розвиток літератури. Зосередити увагу на аналізі найвизначніших явищ літератури, на еволюції концепції людини в художніх творах. Підкреслити специфіку образного мислення літератури Середньовіччя та Відродження.

3. Розкрити ідейно-художню своєрідність творчості найвидатніших представників літератури цього періоду, ознайомити студентів зі змістом і поетикою їх провідних творів.

4. Прищепити навички самостійної роботи з літературно-критичними джерелами: статтями, монографіями, підручниками, посібниками, енциклопедіями тощо.

5. Розвинути навички філологічного аналізу художніх творів у єдності змісту та форми.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- особливості художньої літератури як виду мистецтва;
- основні тенденції розвитку зарубіжної літератури доби Середньовіччя та Відродження, дискусійні питання літератури означеного періоду, провідні факти літературного процесу;
- основні положення творчих методів та літературних напрямів, різні погляди дослідників на явища літератури означеного періоду;
- етапи життєвого і творчого шляху провідних митців доби;
- місце і значення найвизначніших художніх зразків у творчому спадку письменника та в літературному процесі загалом;
- літературознавчі критичні праці провідних дослідників та їх оцінку визначних творів авторів періоду, що вивчається.

Повинен уміти:

- робити аналітичний огляд літературно-критичних статей та досліджень творчості окремих письменників та літературного процесу загалом;
- виявляти основні проблеми у творі, що вивчається;
- з'ясовувати взаємозв'язок між подіями певної епохи та світоглядом і творчістю окремих письменників;

- виявляти характерні ознаки творчих методів та літературних напрямів у текстах творів;
- зіставляти різні погляди під час полеміки, виявляти здатність доводити власні твердження та особисту думку;
- вільно оперувати фактичним та теоретичним матеріалом у рамках курсу;
- користуватися довідковими джерелами, зокрема літературними енциклопедіями та словниками.

3.ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Література Середньовіччя (IV – XIV ст.)

Тема 1. Вступ. Латинська література раннього Середньовіччя та архаїчний епос.

Типологічні особливості середньовічної літератури. Місце західноєвропейських літератур у світовій літературі Середньовіччя.

Феодалізм у Західній Європі. Провідна роль католицької церкви у духовному житті західноєвропейського феодального суспільства. Аскетизм та схоластика, їхній вплив на культуру Середньовіччя.

Періодизація західноєвропейської середньовічної літератури.

Прагнення католицької церкви перетворити літературу в служницю богослів'я. Переслідування народних оповідачів. Переробка офіційною церквою фольклору та античної спадщини. Жанри клерикальної літератури та відхилення від релігійної ортодоксії в її найвизначніших пам'ятках.

Латинські хроніки як літературні пам'ятки. Відгуки епічних легенд у хроніках. Перші твори писемної літератури на мовах західноєвропейських народностей.

Середньовічна Ірландія – найвизначніший осередок кельтської культури. Кельтський епос та ірландські саги і проблема їхньої класифікації. Героїчні саги уладського циклу та їхні особливості. Образ Кухуліна. Ідейно-художня специфіка фантастичних саг. Саги циклу Фінна.

Стародавньоскандинавська література. Роль Ісландії в збереженні і розвитку ранньосередньовічного епічного фонду скандинавських народів. «Старша Едда». Міфологічні пісні та переробка міфологічних мотивів і образів. Героїчні пісні: «Пісня про Велунда», «Пісні про Нібелунгів». Мотив скарбу. Образи Сигурда і Брюнхільди. Значення зразків скальдичної поезії. Скандинавські саги та їх класифікація. Саги про скальдів «Сага про Ньяла». Особливості романічних саг.

Англосаксонська поема «Беовульф», її історико-міфологічна основа. Відмінність першої частини від другої та проблема цілісної єдності поеми. Риси дружинного епосу, християнські елементи та інші особливості поеми, типові для ранньосередньовічних епопей. Образ Беовульфа.

Тема 2. Західноєвропейський героїчний епос. Пісні учасників народного руху та роль антифеодальних настроїв у естетичному збагаченні фольклору. Народна лірика. Генезис героїчного епосу зрілого середньовіччя як якісно нового етапу в розвитку середньовічної епопеї. Переробка стародавніх легенд в умовах зрілого феодалізму. Співвідношення колективного та індивідуально творчого елемента в поемах. Зв'язок розповідачів з масовою аудиторією. Втілення народних сподівань в образах ідеальних рицарів. Викриття типових феодальних рис в образах негативних персонажів. Відбиття формування національної свідомості в західноєвропейському героїчному епосі. Вплив феодально-рицарських та релігійних уявлень на свідомість розповідачів та переписчиків. Суперечність між народно-героїчною основою та рицарсько-церковними елементами поеми.

Французький героїчний епос. «Пісня про Роланда» та її історична основа. Свідчення про її існування до XII ст. Аналіз редакції поеми в Оксфордському рукопису в зв'язку з суспільно-історичними обставинами у Франції другої половини XII ст. Народність поеми та її сюжетно композиційна структура

Іспанський героїчний епос. Реконкіста як визвольна війна іспанського народу проти арабського гніту та її зв'язок з антифеодальним рухом. Виникнення та структура «Пісні про мого Сіда». Образ Сіда та його історичний прототип. Засоби героїзації Сіда та його соратників. Антифеодальна спрямованість поеми та образи інфантів Карріонських. Характер патріотизму поеми і образ короля Альфонсо.

Німецький героїчний епос. Міжусобиці та загарбницькі війни німецьких феодалів у XII – XIIIст. і їхнє відбиття в «Пісні про Нібелунгів».

Переосмислення ранньосередньовічних мотивів та образів у поемі. Суспільне значення образу Зіґфрида в умовах феодальної дійсності та засоби героїзації його образу. Відкриття феодальних уявлень про васальну вірність і честь в образі Хагена.

Образ Кримхільди та його еволюція. Відмінність німецького героїчного епосу від французького та іспанського.

Тема 3. Латинська література зрілого середньовіччя. Творчість вагантів, їхня ворожість церковним догматам та схоластиці. Пародіювання священного писання, антиаскетичні мотиви та фольклорні елементи в поезії вагантів.

Виникнення осередків нової латинської культури та особливості ранньохристиянської літератури. Особливе значення їх для всієї західно-європейської літератури. Середньовіччя колективної усної творчості народів, які зберегли найбільше рис первіснообщинного устрою.

Монополія духівництва в зрілосередньовічній писемності. Значення латинської мови для Західної Європи насамперед у часи зрілого Середньовіччя.

Тема 4. Куртуазна (придворно-лицарська) література. Передумови виникнення в лицарському середовищі куртуазної літератури. Розробка кодексу придворно-лицарської моралі та куртуазних естетичних норм при феодальних дворах з метою захисту й виправдання суспільної нерівності у феодальному суспільстві. Появи теологічного світосприймання та станових уявлень у визначенні «високого» та «низького» почуття. Подолання придворно-лицарських етичних та літературних канонів у художній практиці творців куртуазної літератури. Боротьба феодальних-апологетичних та антифеодальних тенденцій у кращих творах куртуазної літератури. Зародження в них протесту проти придушення особистості у феодальному суспільстві. Проблема авторської індивідуальності у творах куртуазної літератури.

Куртуазна лірика та її значення в історії писемної поезії європейських народів. Зв'язок куртуазної лірики з народно писемною творчістю, поезію вагантів та античною літературною спадщиною. Своєрідність жанрової класифікації куртуазної лірики. Любовна та поетична лицарська лірика.

«Темний» та «світлий» стилі провансальної лірики. Жанри провансальної любовної та політичної лірики. Розвиток прогресивних течій у французькій куртуазній ліриці та її нові жанри Патріотичні мотиви, засудження феодальних воєн та антиаскетичні тенденції творчості кращих труверів XII–XIIIст.

Куртуазна лірика в Німеччині (міннезанг) та її зв'язок з німецькою народною поезією. Значення творчості Вальтера фон дер Фогельвейде. Антипапські та патріотичні мотиви в його «шпрухах». Виклик лицарським уявленням у змалюванні «високого» кохання.

Лицарський роман та його місце у розвитку куртуазної літератури. Проблема поетичної вигадки у лицарських романах. Зародки психологічного аналізу в кращих лицарських романах та перші спроби їхніх творців розкрити антигуманність феодальних відносин. Класифікація лицарських романів.

Характер переробки античних мотивів та образів у романах античного циклу. Фольклорні та книжкові джерела романів бретонського циклу. Переробка народними розповідачами кельтських легенд в умовах зрілого феодалізму. Роман про Трістана та Ізольду в реконструкції Ж. Бедьє. Новаторська трактовка ранньосередньовічних мотивів та образів у романі. Функція любовної інтриги в романі. Образи Трістана та Ізольди й суперечності авторського ставлення до їхнього кохання. Образ короля Марка. Фольклорні мотиви на народні образи роману.

Тема 5. Міська та народна література. Середньовічні міста – осередок революційних елементів феодального суспільства та вогнища антифеодального вільнодумства. Роль міст у підриві всієї системи феодальних відносин. Характерне для міських верств ставлення до повсякденного життя як об'єкту, гідного поетизації. Суперечності міської

ідеології як відбиття суспільної нерівності міського населення. Патриціанські та плебейські тенденції міської літератури. Вихід її кращих зразків за межі вузькоміщанської моралі. Посилення антифеодальної сатири та виникнення образу героя плебея в передовій міській літературі.

Селянський фольклор – найважливіше джерело міської літератури. Її взаємозв'язки з куртуазною та клерикальною літературою.

Усна новелістична міська література: фабльо та шванки, їхня антифеодальна спрямованість. Сатира на духівництво у фабльо «Заповіт віслюка» та в шванку Штріккера «Піп Аміс». Прославлення життєвої винахідливості героя фабльо та шванки. «Роман про Лиса» та його жанрові особливості. Суспільна гостра і поетична виразність алегоричних образів роману. Розробка в ньому казкової та байкової традицій. Сатира на світських і церковних правителів середньовіччя в творі. Змалювання королівської влади та двоїстість авторського ставлення до Лиса.

Структура «Романа про Троянду» і проблема його авторства. Антифеодальні та антиклерикальні тенденції твору. Функції алегорії в творі.

Фольклорні джерела міської середньовічної драматургії та її основні жанри (містерія, міраклъ, мораліте). Фарс як власно міський театральний жанр. Сатира на феодальний суд у фарсі про адвоката Патлена. Образи Патлена та Аньоле. Комічні колізії та буфонада у фарсі.

Розвиток народної самосвідомості в селянському середовищі та його відбиття в пізньосередньовічній літературі. «Видіння про Петра Орача». У Легленда та повстання Уота Тайлера в Англії. Особливості алегорії в поемі.

Художні відкриття кращих творів середньовічної літератури, які готують гуманізм та реалізм літератури доби Відродження.

Змістовий модуль 2. Література епохи Відродження

Тема 1. Вступ. Література раннього Відродження. Ф. Петрарка – перший гуманіст і найвизначніший лірик раннього Відродження. Наукова і літературна діяльність Петрарки та місце «Канцоньєре» в його спадщині.

Відбиття багатства внутрішнього світу людини нової епохи в поетичній сповіді Петрарки, її гуманізм та реалістичні тенденції. Політична поезія Петрарки. Його роль як творця нового поетичного стилю в розвитку світової лірики.

Основні етапи життя і творчості Боккаччо, своєрідність його творчої еволюції. Місце «Фьяметти» – першого європейського психологічного роману – в творчій еволюції Боккаччо. Історико-літературні передумови задуму «Декамерона», його гуманізм та народність. Проблема цілісної єдності «Декамерона». Функція обрмовуючого оповідання та образу оповідачів. Класифікація новел «Декамерона», їхній антиклерикальний та антидворянський зміст. Типи та образи позитивних персонажів «Декамерона». Реалістичні тенденції новел Боккаччо. Місце «Декамерона» в розвитку європейської новелістики пізніших часів.

Тема 2. Література раннього та зрілого Відродження у Франції (кінець XV – перша половина XVI ст.). Науково-просвітительська діяльність гуманістів при дворі Франціска I та придушення абсолютизмом гуманістичного вільнодумства. Придворний гуманізм і творчість Маргарити Наварської. Її «Гептамерон» у співставленні з «Декамероном» Боккаччо. Патріотичні мотиви, антифеодальна сатира та фольклорні елементи в творчості К. Маро. Жанрові особливості його поезії. Плебейське вільнодумство та фольклорні мотиви в творчості Б. Деперье.

Виклик середньовічному світосприйманню в поезії Ф. Війона та її антиаскетичні мотиви. Суперечливість спадщини Війона та її зв'язок з настроями низів. Значення скептицизму Війона. Місце спадщини Війона в світовій ліриці.

Діяльність і творчість Ф. Рабле – вершина французької гуманістичної літератури. Жанрово-художні особливості роману, його стиль і мова.

Тема 3. Література пізнього Відродження у Франції (1540 – 1590-ті рр.). Внутрішні та зовнішні причини активізації феодально-католицької

реакції. Громадянські та релігійні війни 1560 – 1590-х рр., їхня ворожість народним та національним інтересам Франції.

Розвиток гуманізму й реалізму в ліриці пізнього Відродження. Творчість поетів Плеяди та її вершина. Естетика Плеяди (Дю Белле) та її роль у розвитку національної літератури й літературної мови.

Ідейно-теоретична еволюція П. Ронсара. Протипоставлення гуманістичних ідеалів придворно-абсолютистській повсякденності. Подолання петрарківських традицій та лірико-філософські тенденції в любовній поезії Ронсара. Патріотичні та антифанатичні мотиви поезії Ронсара.

Тема 4. Література пізнього Відродження в Англії (друга половина XVI – початок XVII ст.). Загострення соціальних конфліктів в Англії епохи початку колоніальної експансії. Посилення абсолютистського деспотизму та виникнення суперечностей між абсолютизмом і пуританською буржуазією. Формування матеріалістичної філософії (Ф. Бекон). Ворожість абсолютизму й пуританства гуманістичному вільнодумству. Початок підготовки буржуазної революції в країні.

Передумови та основні етапи розвитку англійської гуманістичної драми. Відбиття в ній піднесення національної та народної самосвідомості. Роль театру в духовному житті суспільства та місце драматургії в англійській літературі епохи Відродження. Роль античної спадщини, традицій італійської драматургії та досвіду народного театру в формуванні англійської гуманістичної драми.

Місце попередників Шекспіра в розвитку національного театру. Драматизація баладно-фольклорних мотивів та тема народного протесту у творчості Р. Гріна. Проблеми біографії У. Шекспіра. «Шекспірівське питання». Матеріалістичні тенденції та гуманізм світосприймання Шекспіра. Естетичні та етичні погляди Шекспіра. Народність і реалістична майстерність Шекспіра-поета й драматурга. Періодизація та еволюція творчості Шекспіра. Проблематика сонетів Шекспіра та місце 66 сонету в

ідейно-творчій еволюції Шекспіра. Своєрідність образу ліричного героя сонетів. Тема дружби і образ Друга в сонетах. Образ смаглявої леді та його відмінність від петрарківської Лаури.

Жанрова різноманітність та багатоплановість драматургічної спадщини Шекспіра. Динамізм і багатогранність характерів шекспірівських персонажів. Новаторство стилю й мови Шекспіра-драматурга.

Тема 5. Література пізнього Відродження в Англії.

Періодизація іспанської літератури Відродження. Основні проблеми іспанської літератури Передвідродження (XIV – перша половина XV ст.) та місце новелістичної спадщини Х. Мануеля в літературі іспанського гуманізму.

Література раннього та зрілого Відродження (друга половина XV – середина XVI ст.). Три напрямки в іспанській поезії XV – XVI ст. Зародження іспанської драми та гуманістичної прози (Л. де Руеда, Ф. Рохас). Рицарський роман, його відмінність від середньовічних рицарських романів та його еволюція.

Творчість М. де Сервантеса Сааведри в контексті іспанської літератури пізнього Відродження (середина XVI – перша половина XVII ст.). Боротьба іспанських гуманістів проти шкідливого впливу рицарських романів на народну свідомість. Етапи ідейно-творчої еволюції М. де Сервантеса Сааведри. Естетичні погляди Сервантеса. Історія створення «Дон Кіхота», його еволюція від літературної пародії на рицарські романи до новаторської трансформації їхніх традицій. Співвідношення в романі пародійно-полемічного та конструктивно-гуманістичного змісту. Особливості гуманізму й реалізму «Дон Кіхота». Взаємовідносини головних персонажів роману та їхній зв'язок з конкретно-історичним суспільним середовищем.

Значення літературної спадщини Лопе де Веги. Естетичні погляди Лопе де Веги на національну драму. Проблема жанрової класифікації його п'єс. Ідейно-художнє новаторство народно-героїчних драм. Викриття феодального

деспотизму та проблема народу в «Овечому джерелі». Система образів драми та своєрідність її розв'язки.

Німецька та нідерландська ренесансна література. Суспільно-історичні передумови найвизначніших явищ німецької гуманістичної культури. Піднесення революційних настроїв селянсько-плебейської опозиції феодалізму. Велика селянська війна та Реформація в Німеччині. Лютерансько-міщанська обмеженість німецького бюргерства, його зрадницька роль в антифеодальному русі епохи.

Своєрідність нідерландського гуманізму. Місце Еразма Роттердамського в історії європейського гуманізму. Інтернаціональні зв'язки Еразма Роттердамського та значення його філологічної діяльності. Антифеодальна та антибуржуазна сатира в «Похвалі глупоті».

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Література Середньовіччя (IV – XIV ст.)												
Тема 1. Вступ. Латинська література раннього Середньовіччя та архаїчний епос.	10	2	4			4	4					4
Тема 2. Західноєвропейський героїчний епос.	10	2	4			4	8	2				6
Тема 3. Латинська література зрілого середньовіччя.	6	2	2			2	8		2			6
Тема 4. Куртуазна (придворно-рицарська) література.	8	2	2			4	4					4
Тема 5. Міська та народна література.	6	2	2			2	6	2				4
Разом за змістовим модулем 1	40	10	14			16	30	4	2			24
Змістовий модуль 2. Література епохи Відродження												
Тема 1. Вступ.	6	2	2			2	8					8

Література раннього Відродження													
Тема 2. Література раннього та зрілого Відродження у Франції (кінець XV – перша половина XVI ст.).	10	2	4			4	10	2				8	
Тема 3. Література пізнього Відродження у Франції (1540 – 1590-ті рр.).	8	2	2			4	8					8	
Тема 4. Література Відродження в Англії (кінець XIV – початок XVII ст.).	10	2	4			4	10	2				8	
Тема 5. Розвиток іспанської, германської та західнослов'янсь кої літератури доби Відродження.	6	2	2			2	14	2	2			10	
ІНДЗ	10					10	10					10	
Разом за змістовим модулем 2	50	10	14			10	16	6	2			10	42
Усього годин	90	20	28			10	32	90	10	4		10	66

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Література раннього Середньовіччя. Архаїчний епос	2	
2.	Західноєвропейський героїчний епос	2	
3.	Лицарська лірика	2	
4.	Лицарський роман	2	
5.	Міська література	2	
6.	Література доби Відродження. Творчість Данте	2	2
7.	Творчість Петрарки	2	
8.	Творчість Д. Бокаччо	2	
9.	Творчість Е. Роттердамського	2	
10.	Творчість Ф. Рабле	2	
11.	Творчість В. Шекспіра. Поезія і комедії автора	2	2
12.	Трагедії В. Шекспіра	2	
13.	Творчість Сервантеса	2	
14.	Модульна контрольна робота	2	
	Разом	28	4

Практичне заняття № 1

1. Архаїчний епос. «Беовульф» як пам'ятка англосаксонської епічної традиції.
2. Кельтський епос, його основні цикли. Уладський цикл як давня частина ірландського епосу.
3. Кухулін – типовий епічний богатир.
4. Цикл Фінна. «Переслідування Діармайда і Грайне».

5. Ісландська сага. «Старша Едда». Пісні про Хельги.
6. «Молодша Едда». Міфологічний характер пісень «Сни Бальдри».

Література

1. Давиденко, Г. Й. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. – К. : Центр учбової л-ри, 2007. – 248 с.
2. Давиденко, Г. Й. Історія західноєвропейської літератури раннього і зрілого Середньовіччя [Текст] : навч. посіб. для студ. ВНЗ / Г. Й. Давиденко. – Суми : Університетська книга, 2006. – 261 с.
3. Елифёрова, М. Английская Илиада [Текст]: о раннесредневековой поэме «Беовульф» / М. Елифёрова // История. – 2008. – № 6(16 – 31марта). – С. 22 – 27.
4. Емонохова, Л. Г. Литература средних веков [Текст] / Л. Г. Емонохова // Мировая художественная культура / Л. Г. Емонохова. – М.: Наука, 1999. – С. 138 – 150.

Практичне заняття № 2.

1. Західноєвропейський героїчний епос, його походження. Правда літописна і правда епосу.
2. Французький героїчний епос. Основні цикли.
3. Історична основа «Пісні про Роланда». Проблематика твору.
4. Сюжет та композиція «Пісні про Роланда».
5. Образна система твору.
6. Художня своєрідність поеми.

Література

1. Зубко Л. Воїни Середньовіччя // Зарубіжна література. – 2005. – № 8. – С. 65 – 66.
2. Коптілов В. Легенди сивої лавнини [Текст] : [про середньовічний лицарський роман] / В. Коптілов // Всесвіт. – 1997. – № 11/12. – С. 168 – 174.
3. Наливайко Д. Культурно-історичні спільноти й міжнаціональний літературний процес [Текст] : (на матеріалі літератур Середньовіччя) / Д. Наливайко // Теорія літератури й компаративістика / Д. С. Наливайко. – К., 2006. – С. 38 – 64.
4. Рубанова Г. Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя (III-XIV ст.) [Текст] / Г. Л. Рубанова – Л. : ПАІС, 2004. – 144 с.
5. Склярєнко О. Втілення в образі Роланда героїко-патріотичного та лицарського ідеалу народу // Зарубіжна література. – 2005. – Вересень. – Число 35. – С. 8 – 9.
6. Шалагінов, Б. Література середніх віків [Текст] / Б. Шалагінов // Зарубіж. л-ра. – 2004. – № 38(жовтень). – С. 2.

Практичне заняття № 3.

1. Іспанський героїчний епос. Особливості розвитку. Основні тематичні групи.
2. Композиція і сюжет поеми «Пісня про Сіда».
3. Образна система твору.
4. Проблематика й поетика поеми «Пісня про Сіда».
5. Особливості розвитку німецького героїчного епосу. Проблематика поеми «Пісня про Нібелунгів».
6. Ідейно-художній зміст «Пісні про Нібелунгів».

Література

1. Євілевич Н. «Темні століття» чи «золота середина»? / Н. Євілевич // Зарубіжна література. – 2005. – № 6. – С. 46 – 49.
2. Куцевол О. Світло й темрява дванадцяти століть / О. Куцевол // Відродження. – 1995. – № 1. – С. 37– 40.
3. Ніколенко О. Доба Середньовіччя як етап розвитку світової культури / О. Ніколенко // Всесвітня література. – 2002. – № 10. – С. 33 – 37.
4. Тарасова Н. Типологічні подібності в героїчних епосах / Н. Тарасова // Всесвітня література. – 2004. – № 10. – С. 26 – 28.
5. Шалагінов Б. Література середніх віків у Західній Європі / Б. Шалагінов // Всесвітня література та культура. – 2003. – № 5. – С. 47 – 53.
6. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження / М.С. Шаповалова, Г.Л. Рубанова, В.А. Моторний. – Львів: Світ, 1993. – 312 с.

Практичне заняття № 4.

1. Передумови виникнення лицарської лірики і лицарського роману.
2. Романи «артурівського циклу». Кретьєн де Труа «Івейн, або Лицар Лева». Ідейно-тематичний аналіз.
3. Образна система роману «Івейн, або Лицар Лева».
4. Особливості сюжету і композиції роману про Трістана та Ізольду.
5. Характеристика образів роману.
6. Поетика й художня специфіка роману «Трістан та Ізольда».

Література

1. История всемирной литературы: В 9 т. Под ред. С. Михайлова. – М.: Высшая школа, 1985. – Т.2. – С. 460 – 467.
2. Ніколенко О. Доба Середньовіччя як етап розвитку світової культури / О. Ніколенко // Всесвітня література. – 2002. – № 10. – С. 33 – 37.

3. Шалагінов Б. Література середніх віків у Західній Європі / Б. Шалагінов // Всесвітня література та культура. – 2003. – № 5. – С. 47 – 53.
4. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження / М.С. Шаповалова, Г.Л. Рубанова, В.А. Моторний. – Львів: Світ, 1993. – 312 с.

Практичне заняття № 5.

1. Трансформація лицарського ідеалу в літературі пізнього Середньовіччя.
2. Пізні форми лицарського роману, їх художні ознаки.
3. Особливості сюжету і композиції роману «Окассен і Ніколет».
4. Німецький лицарський роман. Гартман фон Ауе «Бідний Генріх».
5. Образна система роману.
6. Поетика й проблематика роману «Бідний Генріх».

Література

1. Бурда Т. Його мусить прочитати кожен / Т. Бурда // Вікно в світ. – 1999. – № 3. – С. 106 – 115.
2. Давиденко, Г. Й. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. – К. : Центр учбової л-ри, 2007. – 248 с.
3. Зарубежная литература Средних веков: Хрестоматия / Сост. Пуришев Б.И. – М.: Просвещение, 1974. – 321 с.
4. Клочкова Л. Парад звитяжців. Героїчний епос народів світу / Л. Клочкова // Зарубіжна література. – 2000. – № 7. – С. 53 – 55.
5. Ніколенко О. Літературні епохи, напрями, течії: Середньовіччя. Відродження / О. Ніколенко // Тема. – 2004. – № 1. – С. 28 – 49.
6. Шалагінов Б. Німецька література X-XVIII ст. / Б. Шалагінов // Вікно в світ. – 1999. – № 1. – С. 8 – 22.

Практичне заняття № 6.

1. Загальна характеристика міської літератури, джерела її виникнення та зв'язок із фольклором.
2. Основні жанри міської літератури.
3. Розвиток традицій фольклору в епосі про тварин. «Роман про Лиса».
4. Дидактична література. Еволюція ідеалів Середньовіччя в «Романі про Троянду».
5. Засоби алегорії в епосі про тварин.
6. Поезія вагантів, її художні особливості.

Література

1. Давиденко, Г. Й. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. – К. : Центр учбової л-ри, 2007. – 248 с.
2. Звinyaцьковський В. Шляхи вагантів: Середньовіччя та Відродження – літературна молодість Західної Європи / В. Звinyaцьковський // Зарубіжна література. – 2004. – Червень. – № 24. – С. 58 – 65.
3. Ніколенко О. Доба Середньовіччя як етап розвитку світової культури / О. Ніколенко // Всесвітня література. – 2002. – № 10. – С. 33 – 37.
4. Шалагінов Б. Література середніх віків у Західній Європі / Б. Шалагінов // Всесвітня література та культура. – 2003. – № 5. – С. 47 – 53.

Практичне заняття № 7.

1. Історія створення поеми Данте «Божественна комедія», сутність назви та особливості композиції.
2. Бачення світу в поемі. Алегоричний зміст розділу «Пекло».
3. Моральні алегорії Чистилища та Раю.
4. Християнські парадигми в поемі. Спільне та відмінне.
5. Образна система «Божественної комедії».
6. Поетика твору.

Література

1. Борецький М. Література Ренесансу / М. Борецький // Тема. – 2002. – № 3. – С. 2 – 72.
2. Давиденко, Г. Й. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. – К. : Центр учбової л-ри, 2007. – 248 с.
3. Кривенко Г. Куди прямує людська душа / Г. Кривенко // Зарубіжна література. – 2005. – Жовтень. – Число 38. – С. 3 – 4.
4. Кузьменчук І. До розуміння Данте / І. Кузьменчук // Зарубіжна література. – 2005. – Жовтень. – Число 38. – С. 5.
5. Стріха М. Данте на тлі портрета доби / М. Стріха // Зарубіжна література. – 2005. – Жовтень. – Число 38. – С. 9 – 11.
6. Шалагінов Б. «Божественна комедія» / Б. Шалагінов // Всесвітня література та культура. – 2004. – № 2. – С. 8 – 12.

Практичне заняття № 8

1. Загальна характеристика доби Відродження в Італії.
2. Історія написання «Книги пісень» Петрарки. Поетизація земного кохання. Образ Лаури.
3. Особливості індивідуального стилю Петрарки. Новаторство в жанрі сонета.

4. Джованні Бокаччо та італійська новела доби Відродження.
5. «Декамерон»: структура, тематика, образна система.
6. Майстерність Дж. Бокаччо-новеліста.

Література

1. Борецький М. Джованні Боккаччо / М. Борецький // Тема. – 2002. – № 3. – С. 22 – 34.
2. Давиденко, Г. Й. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. – К. : Центр учбової л-ри, 2007. – 248 с.
3. Ніколенко О. Гімн радощам життя / О. Ніколенко // Всесвітня літ-ра. – 2003. – № 5. – С. 25 – 28.
4. Сердюк Г. Сонети закоханого серця / Г. Сердюк // Всесвітня література та культура. – 2003. – № 5. – С. 36 – 39.
5. Середюк Т. Краса в житті і поезії Франческо Петрарки / Т. Середюк // Зарубіжна література. – 2004. – № 5. – С. 10 – 16.
6. Хасанов В. Співець Лаури / В. Хасанов // Зарубіжна література. – 2005. – Жовтень. – Число 38. – С. 15 – 19.
7. Шалагінов Б. Відродження в Італії / Б. Шалагінов // Всесвітня літ-ра та культура. – 2003. – № 6. – С. 41 – 46.

Практичне заняття № 9.

1. Загальна характеристика доби Відродження в Німеччині.
2. «Корабель дурнів» Себастьяна Бранта: сатира і моралізм.
3. Ідейно-художній зміст «Корабля дурнів».
4. Пародійний характер твору Е. Роттердамського «Похвала глупоті».
5. Проблематика й образи твору. Осмислення проблеми «життєвої мудрості».
6. Поетика твору Е. Роттердамського «Похвала глупоті».

Література

1. Бершадська Н. Література Ренесансу в загальнокультурному контексті доби / Н. Бершадська // Тема. – 2004. – № 2. – С. 119 – 128.
2. Борецький М. Література Ренесансу / М. Борецький // Тема. – 2002. – № 3. – С. 2 – 72.
3. Ніколенко О., Мацапура В. Літературні епохи, напрями, течії. Середньовіччя. Відродження / О. Ніколенко, В. Мацапура // Тема. – 2004. – № 1. – С. 28 – 49.
4. Ніколенко О. Мистецтво Відродження / О. Ніколенко // Всесвітня література. – 2002. – № 10. – С. 38 – 41.
5. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Відродження в Німеччині та Нідерландах // Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. – Львів: Світ, 1993. – С. 148 – 165.

6. Шалагінов Б. Німецька література Х–XVIII ст. / Б. Шалагінов // Вікно в світ. – 1999. – № 1. – С. 8 – 22.

Практичне заняття № 10.

1. Загальна характеристика французького Відродження.
2. Основні мотиви поезії Ф. Війона. Тема смерті й життя, їх поетична інтерпретація.
3. Ідейно-тематичний зміст «Балади прикмет» і «Балади прислів'їв».
4. Історія написання роману Ф. Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель».
5. Проблематика і poetика роману.
6. Система образів твору.

Література

1. Борецький М. Література Ренесансу / М. Борецький // Тема. – 2002. – № 3. – С. 2 – 10.
2. Борецький М. Рабле-сміх / М. Борецький // Зарубіжна література. – 2003. – Січень. – № 2 – 3. – С. 41 – 46.
3. Назарець В. «Підсолоджена» досконалість Пантагрюеля... / В. Назарець // Всесвітня література та культура в навчальних закладах України. – 2004. – № 2. – С. 16 – 20.
4. Ніколенко О., Мацапура В. Літературні епохи, напрями, течії. Відродження / О. Ніколенко, В. Мацапура // Тема. – 2004. – № 1. – С. 41 – 49.
5. Сердюкова Т. Гуманістичні ідеї Відродження і роман Фр. Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель» / Т. Сердюкова // Всесвітня література. – 2003. – № 5. – С. 29 – 31.
6. Шалагінов Б. Ренесанс У Франції / Б. Шалагінов // Всесвітня література та культура. – 2003. – № 7. – С. 25 – 30.
7. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Напередодні Відродження. Війон // Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. – Львів: Світ, 1993. – С. 166 – 169.

Практичне заняття № 11.

1. Загальна характеристика англійського Відродження. Сонети Шекспіра. Їх особливості та структура.
2. Комедії Шекспіра. Ідейно-художній аналіз комедії «Приборкання непокірної».
3. В. Шекспір – трагік. Філософська основа трагедії «Гамлет».
4. Образна характеристика трагедії «Гамлет».
5. Проблематика й художня своєрідність трагедії «Король Лір».
6. Образна система трагедії.

Література

1. Беркун О. Шекспір і його сонети / О. Беркун // Зарубіжна література. – 2002. – № 8. – С. 46 – 47.
2. Борецький М. Література Ренесансу. Вільям Шекспір / М. Борецький // Тема. – 2002. – № 3. – С. 72 – 99.
3. Рогозинський В. Театр доби Відродження. Британська сцена / В. Рогозинський // Всесвітня література та культура. – 2005. – № 7. – С. 9 – 16.
4. Туранська М. та ін. В.Шекспір / М. Туранська // Зарубіжна література. – 2004. – Листопад. – Число 41. – С. 1– 23.
5. Тутко Н. Сонети Шекспіра / Н. Тутко // Зарубіжна література. – 2005. – № 10. – С. 37 – 38.
6. Шалагінов Б. Відродження в Англії. Шекспір / Б. Шалагінов // Всесвітня література та культура. – 2003. – № 9. –С. 48 – 56.
7. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Шекспір // Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. – Львів: Світ, 1993. – С. 250 – 255.

Практичне заняття № 12.

1. Новаторство В. Шекспіра в жанрі трагедії. Риси індивідуального стилю письменника.
2. Трагедія «Отелло» як трагедія втраченої довіри.
3. Образна система трагедії «Отелло».
4. Трагедія «Король Лір» в контексті англійської драматургії.
5. Образ короля Ліра, його ідейна спрямованість.

Література

1. Борецький М. Література Ренесансу. Вільям Шекспір / М. Борецький // Тема. – 2002. – № 3. – С. 72 – 99.
2. Рогозинський В. Театр доби Відродження. Британська сцена / В. Рогозинський // Всесвітня література та культура. – 2005. – № 7. – С. 9 – 16.
3. Туранська М. та ін. В.Шекспір / М. Туранська // Зарубіжна література. – 2004. – Листопад. – Число 41. – С. 1– 23.
4. Шалагінов Б. Відродження в Англії. Шекспір / Б. Шалагінов // Всесвітня література та культура. – 2003. – № 9. –С. 48 – 56.
5. Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Шекспір // Шаповалова М.С., Рубанова Г.Л., Моторний В.А. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження. – Львів: Світ, 1993. – С. 250 – 255.

Практичне заняття № 13.

1. Історія написання роману М. Сервантеса «Дон Кіхот».
2. Особливості сюжету і композиції роману.
3. Образна система роману «Дон Кіхот».
4. Проблематика твору.
5. Поетика роману М. Сервантеса.

Література

1. Шалагінов Б. Відродження в Іспанії / Б. Шалагінов // Всесвітня література та культура. – 2003. – № 11. – С. 43 – 47.
2. Скобельська О. Який він справді – Дон Кіхот? / О. Скобельська // Всесвітня літ-ра та культура. – 2004. – № 12. – С. 10 – 17.
3. Ляпкіна Н. Великий син Іспанії. Сервантес / Н. Ляпкіна // Зарубіжна література. – 2005. – Березень. – № 6. – С. 2.
4. Ратушняк О. Мандри Дон Кіхота / О. Ратушняк // Зарубіжна література. – 2005. – Жовтень. – № 40. – С. 3 – 5.
5. Савицька С. Похід, що триває чотири століття / С. Савицька // Зарубіжна література. – 2005. – Жовтень. – № 40. – С. 6 – 12.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Література Відродження як відображення соціально-економічних процесів пізнього Середньовіччя.	2	6
2.	«Божественна комедія» синтез головних рис і суперечностей перехідного періоду. Жанр «Божественної комедії». Особливості композиції твору. Своєрідність творчого методу Данте.	2	8
3.	Художня своєрідність «Книги пісень» Петрарки. Особливості концепції любові. Петрарка - основоположник сучасної лірики.	2	6
4.	Творчий шлях Бокаччо. Своєрідність композиції та роль обрамування	2	6

	«Декамерону» Бокаччо.		
5.	Загальна характеристика літератури Італії періоду розквіту Відродження. Криза італійського гуманізму.	2	6
6.	Загальна характеристика гуманізму в Німеччині, його специфічні особливості. Ранній німецький гуманізм. Сатира як провідний жанр літератури цього періоду. «Похвала глупоті» як памфлет на ідеологію, мораль та науку феодалізму.	2	6
7.	«Листи темних людей» – яскравий взірєць сатиричної літератури німецької Реформації. Література Великої селянської війни. Лютер і Мюнцер.	2	4
8.	Загальна характеристика французького Відродження, його періодизація. Життєвий і творчий шлях Рабле. Історія створення і композиція роману Рабле «Гаргантюа і Пантагрюеля». Основні джерела книги Рабле.	2	4
9.	Криза французького гуманізму. Поети «Плеяди». Специфіка гуманістичної літератури Франції останньої чверті XVI ст. Монтень.	2	4
10.	Загальна характеристика англійського Відродження та його особливості. Характеристика літератури періоду розквіту Відродження в Англії. Загальні відомості про розвиток поезії в Англії.	2	4
11.	Загальна характеристика, формування і розквіт англійської драми. Попередники Шекспіра. Марло. Життєвий і творчий шлях В. Шекспіра. «Шекспірівське питання».	2	2
12.	Перший період творчості Шекспіра. Розмаїтість жанрів та оптимістичність світосприймання. Особливості конфлікту трагедії «Ромео і Джульєтта».	2	2
13.	Зростання трагедійності в творах Шекспіра другого періоду. «Гамлет» – вершина філософської думки Ренесансу. Історія створення та основні джерела драми.	2	2
14.	Моральні та соціальні проблеми трагедіях	2	2

	Шекспіра		
15.	Особливості Відродження в Іспанії та його періодизація.	2	2
16.	Шляхи розвитку роману як основного жанру літератури іспанського Відродження.	2	2
	Разом	32	66

Методичні рекомендації до виконання самостійної роботи студента

Для самостійного опрацювання матеріалу з історії літератури Середньовіччя та Відродження, що не викладається на лекціях, пропонуємо наступне:

1. Написання рефератів з проблемних тем курсу (нагадаємо, що реферат – самостійне аналітичне дослідження, що вимагає від студента використовувати знання з історії літератури, теорії, навички самостійної, «творчої», у певному сенсі, роботи: вміння аналізувати, виявляти основне, проблемне, конструктивне, виявляти дискусії, що точаться серед літературознавців, розуміти їхню специфіку; отже, написання реферату – не просто репродуктивна, а, в більшій частині, науково-творча робота; при цьому не слід забувати головного – це ваша презентація, ваше розуміння чужих думок, отже посилання (референція) – основна вимога цього наукового жанру).

2. Важливою частиною самостійної роботи може стати складання конспектів праць видатних учених, філологів-класиків. Це допоможе студентові більш глибоко ознайомитися з проблемними ділянками курсу, побачити, що історія літератури, якою її бачать справжні вчені-філологи, часто дуже далека від «лінійного», послідовного її викладу в підручниках. Ознайомлення з роботами вчених-античників важливе й тим, що студент буде мати змогу побачити, що таке справжнє філологічне дослідження, з усією його точністю, неупередженістю (обов'язкове цитування художніх текстів не в перекладі, а в оригіналі, з наведенням власного підрядкового перекладу, розгляд літератури в історико-культурному контексті), але й з

елементом творчої наукової думки. При цьому, конспектування робіт відомих учених, безперечно, не стане лише репродуктивною роботою, але сприятиме розвитку навичок самостійного, аналітичного мислення в студентів, стимулюватиме їхню навчальну роботу (адже навіть для того, аби зрозуміти, що в цих роботах головне, проблемне, дискусійне, нове, студентів доведеться розібратися й у термінології, що використовується, і в літературному матеріалі, який залучається, – і для цього слід буде використати не лише загальні підручники, що рекомендовані, але й додаткову наукову літературу).

3. Окремим елементом самостійної роботи студентів може стати самоперевірка – відповіді на питання, що стосуються найважливіших або найбільш проблемних аспектів курсу, що викладається. Розуміння суті проблеми поставленого питання та можливого її розкриття – запорука успішного складання заліку/іспиту з дисципліни. Наведені нижче питання – типові для курсу історії античної літератури, вони охоплюють більшу частину його проблематики (як в історико-літературному, так і в загальнотеоретичному аспекті) і можуть вважатися орієнтовними питаннями для складання заліку/іспиту з курсу дисципліни, що викладається.

**Питання до іспиту з курсу «Історія зарубіжної літератури
(Середньовіччя, Відродження) для студентів денної та заочної форми
навчання**

1. Середньовіччя як нова історична та культурна епоха. Періодизація західноєвропейської середньовічної літератури.
2. Кельтський епос. Тематика й поетика ірландських саг.
3. Кухулін – улюблений герой стародавніх ірландців, його характерні риси.
4. Ісландський епос. Класифікація пісень. Особливості поезії скальдів.
5. Тематика й проблематика «Старшої Едди».
6. Характер епічного героя в «Пісні про Роланда». Образ Роланда, Ганелона, Карла Великого, Марсілія.

7. Зв'язок «Пісні про Роланда» з фольклором, історико-поетична контамінація.
8. Тема реконквісти в «Пісні про Сіда».
9. Образи «Пісні про Сіда».
10. «Пісня про Нібелунгів», сюжетні джерела, вплив куртуазної культури.
11. Реалії та фантастика в «Пісні про Нібелунгів».
12. Поезія вагантів, її тематика, жанри.
13. Історико-міфологічна основа англосаксонської поеми «Беовульф».
14. Причини появи клерикальної літератури. Тематика, жанри.
15. Куртуазна лірика. Причини появи. Авторство, тематика, жанри.
16. Класифікація лицарського роману.
17. Концепція любові у романі «Трістан та Ізольда».
18. Пошуки духовності в романах Кретьєн де Труа «Івейн, або Лицар Лева».
19. Проблематика повісті Гартмана фон Ауе «Бідний Генріх».
20. Ідейно-тематична основа твору «Окассен і Ніколет».
21. Міська література, причини появи, жанри, тематика, новий герой.
22. «Роман про Лиса» – зразок тваринного епосу.
23. «Роман про Троянду» як любовно-алегоричний роман.
24. Поезія Ф.Війона як породження перехідної доби від Середньовіччя до Відродження. Художня специфіка «Балади прикмет» і «Балади прислів'їв».
25. Зв'язок «Нового життя» Данте з поезією «солодкого нового стилю», нові ренесансні риси.
26. Внутрішній конфлікт в «Новому житті» Данте.
27. «Божественна комедія» Данте як твір епохи Проторенесансу.
28. Особливості жанру та композиції «Божественної комедії» Данте.
29. Проблематика «Божественної комедії», її вирішення на персонажах: Вергілій, Франческа, Паоло, Фаріната, Беатріче, Уліс.
30. Образ автора в «Божественній комедії».
31. Зміна художньої парадигми у літературі епохи Відродження.
32. Гуманістичний зміст «Книги пісень» Ф. Петрарки.

33. Гуманістичні погляди Дж. Боккаччо.
34. Особливості композиції «Декамерона» Дж. Боккаччо.
35. Класифікація новел «Декамерона», їхній антиклерикальний та антидворянський зміст.
36. Художня майстерність Дж. Боккаччо-новеліста.
37. Жанрова своєрідність «Похвального слова Глупоті» Еразма Роттердамського.
38. Сатирична картина феодальної дійсності в «Похвальному слові Глупоті» Е.Роттердамського.
39. Особливості сюжету і композиції «Корабля дурнів» С. Бранта.
40. Історія створення, фольклорні джерела роману Франсуа Рабле «Гаргантюа і Пантагрюель».
41. Характеристика головних образів роману Ф. Рабле (Грангуз'є, Гаргантюа, Пантагрюель, Панург).
42. Широке використання прийомів народної карнавально-сміхової культури. Особливості сміху Рабле.
43. Особливості жанру «Дон Кіхота» Сервантеса
44. Сюжетно-композиційні особливості роману Сервантеса «Дон Кіхот».
45. Філософський зміст образу Дон Кіхота.
46. Періодизація творчості В. Шекспіра та систематизація літературного спадку автора. Сонети В. Шекспіра як сюжетний цикл.
47. Комедії В.Шекспіра: ренесансний сміх у комедіях, жанрові особливості, побудова творів, засоби комічного (аналіз однієї з комедій: «Сон літньої ночі», «Приборкання норовливої»).
48. Трагічний конфлікт в трагедії В. Шекспіра «Гамлет»: характер постановки і вирішення трагічних проблем буття.
49. Трагедія В. Шекспіра «Отелло»: специфіка трагічного конфлікту та неможливість його позитивної розв'язки, психологічний максималізм героїв.
50. Жанрово-композиційна своєрідність трагедії В. Шекспіра «Король Лір».

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7.ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1.	Написання і захист реферату з основ науково-педагогічних досліджень	10	10

Тематика рефератів:

1. Література Відродження як відображення соціально-економічних процесів пізнього Середньовіччя.
2. Національні особливості італійського Відродження, його періодизація.
3. Творчий шлях Данте.
4. «Нове життя» як «перша біографія серця».
5. «Божественна комедія» синтез головних рис і суперечностей перехідного періоду.
6. Жанр «Божественної комедії». Особливості композиції твору.
7. Своєрідність творчого методу Данте.
8. Художня своєрідність «Книги пісень» Петрарки.
9. Особливості концепції любові. Петрарка - основоположник сучасної лірики.
10. Творчий шлях Боккаччо.
11. Своєрідність композиції та роль обрамування «Декамерону» Бокачо.
12. Загальна характеристика літератури Італії періоду розквіту Відродження.
13. Криза італійського гуманізму.
14. Загальна характеристика гуманізму в Німеччині, його специфічні особливості.
15. Ранній німецький гуманізм. Сатира як провідний жанр літератури цього періоду.

16. «Похвала глупоті» як памфлет на ідеологію, мораль та науку феодалізму.
17. «Листи темних людей» – яскравий взірець сатиричної літератури німецької Реформації.
18. Література Великої селянської війни. Лютер і Мюнцер.
19. Загальна характеристика французького Відродження, його періодизація.
20. Життєвий і творчий шлях Рабле.
21. Історія створення і композиція роману Рабле «Гаргантюа і Пантагрюеля».
22. Основні джерела книги Рабле.
23. Специфіка фантастичного в книзі.
24. Соціальна та філософська проблематика роману Рабле.
25. Криза французького гуманізму. Поети «Плеяди».
26. Специфіка гуманістичної літератури Франції останньої чверті XVI ст. Монтень.
27. Загальна характеристика англійського Відродження та його особливості.
28. Характеристика літератури періоду розквіту Відродження в Англії.
29. Загальні відомості про розвиток поезії в Англії.
30. Загальна характеристика, формування і розквіт англійської драми. Попередники Шекспіра. Марло.

8. ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Чим характеризувалися історичні умови західноєвропейського раннього Середньовіччя? Яким був рівень розвитку культури?
2. У чому полягає специфіка світоглядної системи людини раннього Середньовіччя?
3. На які періоди поділяється середньовічна література?
4. У чому полягає полілінійність розвитку європейської культури раннього Середньовіччя?
5. Чим відрізняється античний і середньовічний ідеал людини?
6. Які риси характеризують архаїчний епос?
7. Як у кельтській епічній спадщині відображено дохристиянські уявлення про світ і родоплемінні устої?
8. Які міфологічні та казкові мотиви відтворено в епосі про Кухуліна (Уладський цикл)?
9. Які ідейно-художні особливості характеризують кельтський епос?
10. Якими жанрами представлено давньоскандинавську епічну спадщину?
11. На які тематичні групи поділяється давньоскандинавська едична поезія?
12. Як у «Старшій Едді» реалізовано тему долі та проклятого золота?
13. У чому полягає специфіка картини світу давніх скандинавів? Як у ній реалізовано мотив світового дерева?
14. Які моральні цінності та пріоритети відбито в «Мові Високого»?
15. Як у ранньосередньовічній літературі відбувалося становлення категорії авторства?
16. У чому полягає своєрідність пам'яток англосаксонської літератури раннього Середньовіччя? Окресліть фольклорно-міфологічні мотиви поеми «Беовульф».
17. Які риси народного ідеалу втілено в образі Беовульфа?
18. Які художні елементи в поемі «Беовульф» засвідчують її архаїчний характер, а які відбивають вплив християнської ідеології?

19. Якими жанрами представлена ранньосередньовічна література латинською мовою?
20. У чому полягає новаторський характер процесів, що відбувалися в межах Каролінзького Відродження?
21. Які завдання ставили перед собою митці Каролінзької академії?
22. Які етапи можна виділити в історії Каролінзького Відродження?
23. Які причини зумовили суспільний прогрес зрілого Середньовіччя? Окресліть соціокультурний простір епохи.
24. Чим зумовлено формування двох типів середньовічної культури: лицарсько-аристократичної та бюргерсько-міської?
25. Як проявився вплив секуляризації на розвиток літератури зрілого Середньовіччя?
26. Які засоби героїзації персонажів застосовано в класичному епосі зрілого Середньовіччя?
27. У чому проявляється своєрідність епічної картини світу в «Пісні про Роланда»?
28. Як інтерпретовано історичні події в «Пісні про Роланда»? Чим викликане таке переосмислення?
29. Які засоби характеротворення домінують у «Пісні про Роланда»? Наведіть приклади психологічної характеристики персонажів.
30. Наскільки важливими в «Пісні про Роланда» є образи жінок? Чому?
31. Які риси епохи відбилися в іспанському епосі «Пісня про мого Сіда»?
32. Які казково-фантастичні мотиви реалізовано в «Пісні про нібелунгів»?
33. Які поведінкові приписи включала в себе куртуазія? Як це репрезентовано в літературі?
34. Які три особливі літературні потоки розвиваються в літературі класичного Середньовіччя? Чим це зумовлено?
35. Які риси художньої організації домінують у лицарському романі?
36. У чому полягає специфіка конфлікту роману про Трістана та Ізольду?
37. Які мотиви домінують у романах Кретьєна де Труа?
38. На скільки рельєфно проступає авторська позиція в лицарському романі? У чому це проявляється?
39. Як у провансальській поезії реалізовано індивідуалізовані почуття?
40. Якими жанрами представлена лірика трубадурів?

41. Які умови інтенсифікували розквіт літератури міста?
42. Чим зумовлювалася жанрова палітра та проблемно-тематична орієнтація літератури середньовічного міста?
43. У яких жанрах міської літератури найповніше репрезентовано народну сміхову культуру Середньовіччя?
44. Чим можна пояснити, що мотиви та персонажі «тваринного епосу», зокрема «Роману про Ренара» репрезентовано в культурах інших етносів?
45. Які аспекти життя середньовічного соціуму депоетизовано в «Романі про Лиса»?
46. Які два ідейно-тематичні начала реалізовано в «Романі про Троянду»?
47. У чому проявляється своєрідність потрактування теми кохання в ліриці вагантів?
48. Які художньо ідеологічні константи зрілого Середньовіччя представлено в поезії Франсуа Війона?

9.ЗАВДАННЯ ДО МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Тести закритої форми

1. Середньовіччя сформувало два шляхи пізнання дійсності:
 - а) схоластику й містику;
 - б) теоретичний та емпіричний;
 - в) спостереження й експерименту.
2. Героїчна поема «Пісня про Роланда» відбиває ідеї християнства. Це виражається в:
 - а) описах реакції природи на події;
 - б) наявності образів ворогів-язичників;
 - в) появі в тексті уривків Святого письма.
3. Як був покараний Ганелон за зраду:
 - а) його стратили;
 - б) загинув у двобої;
 - в) утік за межі імперії.

4. Строфічна пісня, у якій іде мова про кохання «fin amors»:
- а) альба;
 - б) кацона;
 - в) сервента.
5. Пісня, що відтворює зустріч лицаря з пастушкою та їх ліричний діалог:
- а) пасторела;
 - б) балада;
 - в) канцона.
6. Сід після вигнання отримав кошти на озброєння та утримання свого загону:
- а) пограбувавши караван;
 - б) заробивши тяжкою працею;
 - в) взявши гроші в борг у бургоських лихварів.
7. Мотив «шлюбного змагання» реалізовано в:
- а) «Пісні про Нібелугів»;
 - б) «Пісні про Роланда»;
 - в) «Пісні про мого Сіда».
8. Підвішеним на гаку провів свою першу шлюбну ніч:
- а) Зігфрід;
 - б) Хаген;
 - в) Гунтер.
9. Усвідомивши, що загибель неминуча, Роланд:
- а) просить покликати лікаря чи священника;
 - б) підносить догори рукавицю та звертається до Бога;
 - в) прощається з коханою.
10. Невразливість Зігфріда пояснюється тим, що:
- а) він був омий кров'ю дракона;
 - б) він мав чарівні облаштунки;
 - в) його напоїли «живою» водою.
11. Перебуваючи на смертному одрі, Трістан спитав Ізольду Білоруку про те:
- а) чи зійшло сонце;

- б) якого кольору вітрила в кораблів;
 - в) чи пасує їй чорний колір.
12. Невеликі, комічні оповіді, анекдоти у віршованій формі, що були поширені в Європі приблизно з кінця XII по XIV століття:
- а) фабліо, шванки;
 - б) анекдоти;
 - в) казки про тварин.
13. Персонажами «Роману про Ренара» є:
- а) Лис Ренар, Зайчик-Побігайчик, Мишка-Норушка;
 - б) Лев Ноебль, півень Шантеклер, равлик Тардиф;
 - в) Лис Микита, Котик-Братик.
14. «Речниками» дами Розум в «Романі про Троянду» були:
- а) Лицемірство та Скромність;
 - б) Стара та Друг;
 - в) Мудрість і Вірність.
15. Жанр «Роману про Троянду»:
- а) алегоричний роман у віршах;
 - б) епічна поема;
 - в) сатиричне оповідання.
16. У літературознавстві прийнято виокремлювати такі цикли лицарських романів:
- а) візантійський, античний, бретонський;
 - б) античний, чарівний, про кохання;
 - в) фантастичний, релігійно-містичний, реалістичний.
17. Ваганти переважно писали:
- а) німецькою мовою;
 - б) по-французьки;
 - в) латиною.
18. У поезії Бертрама де Борна домінують мотиви:
- а) «віддаленої любові»;

- б) жорстокості ревнивого чоловіка;
 - в) військових конфліктів та сварок між закоханими.
19. Умовно хронологічні межі епохи Середньовіччя окреслюють:
- а) рік падіння останнього імператора західної половини Римської імперії та Англійської революції 1640 року;
 - б) час заснування феодальних держав;
 - в) час після правління Юлія Цезаря та створення перших мануфактур.
20. Поема «Беовульф» виникла на основі:
- а) стародавніх німецьких переказів, що відносяться до часів язичництва;
 - б) німецьких народних казок;
 - в) британської міфології.
21. Аскетичну доктрину, що стала офіційною духовною концепцією середньовіччя, розроблено:
- а) Венецієм Фортунатом;
 - б) Августином Аврелієм;
 - в) Карлом Великим.
22. Типологічні риси епічного героя раннього Середньовіччя:
- а) захисник роду, змагається із надприродними силами, наділений фантастичними рисами;
 - б) вірний королівський васал, вправно володіє зброєю, чесноти гіперболізовані;
 - в) кмітливий, вправний воїн, багато подорожує, володіє навичками вести куртуазний діалог.
23. Уважається, що Кухулін (герой кельтського епосу):
- а) син царя Конхобара і сіді Фанд;
 - б) син бога Тора і земної красуні;
 - в) син бога Луга та Дехтіре.
24. Герой Фердіад був побратимом (кельтський епос):
- а) Фінна;
 - б) Кухуліна;

- в) Конхобара;
25. Гейсами Кухуліна були:
- а) ніколи не відмовляти в допомозі жінці, ніколи не відкидати пропонуваної гостинності, не їсти м'ясо собаки;
 - б) не вживати алкоголь, не сваритися з жінкою, не передавати іншій людині зброю;
 - в) ніколи не вбивати зайців, не їсти капусту, завжди бути вірним даному слову.
26. Кухулін у бою із Фердіадом застосував бойовий прийом:
- а) «рогатого списа»;
 - б) «червоного меча»;
 - в) «отруйного бича».
27. Для германської пісні властивий:
- а) чотиристопний ямб;
 - б) тонічний алітераційний вірш;
 - в) верлібр.
28. Кривлю «Хеорота» («Беовульф») прикрашали:
- а) скульптурні постаті героїв;
 - б) купола;
 - в) позолочені роги оленя.
29. Беовульф змагався в битві з:
- а) медузою Горгоною;
 - б) драконом Гренделем;
 - в) пекельним змієм.
30. В основі системи світобудови давніх скандинавів:
- а) ясен Іггдрасиль;
 - б) кокон;
 - в) Скеля життя.
31. Пісні «Старшої Едди» поділяються на:
- а) історичні, тваринні, про любов;

- б) героїчні, ліричні;
 - в) міфічні, героїчні.
32. Духовним лідером Каролінзького Відродження був:
- а) Павел Диякон із Лангобардії;
 - б) Теодульф, вестгот із Іспанії;
 - в) Алкуїн, англосакс високого роду.
33. В едичній поезії жінка виступає:
- а) нарівні з чоловіком;
 - б) об'єктом поклоніння;
 - в) безправною гнобленою істотою.
34. Скальдами були:
- а) воїни-охоронці;
 - б) дружинні співці та придворні поети;
 - в) жерці.
35. Ранньосередньовічна література латинською мовою поділяється на:
- а) наукову та художню;
 - б) світську та клерикальну;
 - в) оригінальну та перекладну.
36. Ісландське слово «сага» походить від дієслова, яке означає:
- а) плести;
 - б) переховувати;
 - в) казати, розказувати.

Тести відкритого типу

1. Підготуйте повідомлення на тему: «Подорож вулицями середньовічного міста».
2. Спираючись на тексти творів, доведіть або спростуйте твердження, подане в розвідці У. Еко «Еволюція середньовічної естетики».

«Думати про Середньовіччя як про епоху моралістичного заперечення прекрасного, чуттєвого пізнаваного може тільки людина, яка дуже

поверхово знайома з текстами й абсолютно не розуміє середньовічного менталітету. На підтвердження цих слів незайвим буде вказати на ставлення до краси середньовічних містиків і аскетів. Безперечно, незалежно від епохи навіть аскети відчують привабливість земних радощів і спокуси. Більше того, вони сприймають ці позиви сильніше, ніж всі інші: саме на контрасті між сприйняттям земного й устремлінням до надприродного заснована драма дисципліни. Коли дисципліна бере верх, індивідуум, утихомиривши свої відчуття та підпорядкувавши їх контролю, знаходить можливість споглядати речі світу безтурботним поглядом і оцінює їх з поблажливістю, якої лихоманка аскетичної боротьби йому раніше не дозволяла. В історії середньовічного аскетизму й містицизму можна знайти немало прикладів цих двох психологічних станів, а разом і цілу серію цікавих свідочств, що відображають побутові сторони естетичної сприйнятливості».

3. Відтворіть епічну ідею «Пісні про Роланда». Як у ній відбився суспільний ідеал класичного Середньовіччя?
4. Охарактеризуйте епічний світ «Пісні про Роланда» та способи його створення (простір і час, природа й людина, проблема чарівного, гіперболізм тощо)
5. Розкрийте проблему створення образу епічного героя. Охарактеризуйте образи Роланда, Олів'є, Турпена, Ганелона, маврів, образ ідеального монарха.
6. Потрактуйте відтворений у «Пісні про Роланда» образ «Милої Франції» («douce France»).
7. З'ясуйте смислове наповнення поняття честі у середньовічному епосі.
8. Назвіть поетикальні особливості «Пісні про мого Сіда». Які образні засоби найчастіше використовуються автором поеми? Наведіть приклади.
9. З'ясуйте в чому полягає суттєва різниця між «Піснею про нібелунгів» та іншими класичними епосами Середньовіччя.
10. Як характеризує свідомість середньовічної людини наявність великої кількості детальних описів вбрання, коштовностей, елементів церемоніалу?

11. Проаналізуйте тему золота («скарбу») в «Пісні про Нібелунгів».
12. Проаналізуйте характер конфлікту в «Пісні про Нібелунгів»
13. Окресліть міфологічну й історичну основи давньогерманського епосу.
14. Про кого йдеться у середньовічному життєписі:

«Він завжди плів інтриги, щоб продовжувати війну між ними, між батьком, сином, братами. Він хотів, щоб король Франції та король Англії завжди були в стані війни один з одним. Якщо між ними був мир або перемир'я, він тут же старався, за допомогою своїх сирвентесів, порушити мир і показати, як кожний із них був зганьблений цим миром».

15. Назвіть автора поезії:

Той, хто шанує честь свою
Повинен жити у бою
Турботою одною -
Побільш розчавити голів.
А пострах – не для вояків!

(Переклад Б. Мельничука)

16. Який аспект середньовічного кодексу честі втілено в поезії Бернарта де Вентадура?

Вже не повернусь я, друзі, в рідний дім,
В наш Вентадорн: вона гордує мною.
Де ждав її дарма в огні палкім,
Для мене більш нема там супокою.
Так розум полохливими нас робить,
Яскраві барви нашої відваги
Від роздумів втрачають колір свій,
А наміри високі, ледь зродившись,
Вмирають, ще не втілившись у дію.

(Переклад Л. Гребінки)

17. Розмежуйте ідеальні й реальні уявлення про лицарство. Назвіть основні жанри куртуазної літератури.

18. Які риси середньовічного мислення відбилися у фантастичних мотивах роману про Трістана та Ізольду?

19. Про кого йде мова в наступному уривку? Чим можна пояснити таку нетерпимість кліру?

«Вирядившись ченцями, вони бродять всюди, розносячи своє продажне удавання, обходячи цілі провінції, нікуди не послані, нікуди не прислані, ніде не приставши, ніде не осівши... І всі вони жебрачать, всі вони вимагають – чи то на свою дорогу бідність, чи то за свою удаванопридуману святість...»

(Ісидорівський статут)

20. Визначте характерні риси лірики вагантів у наведеній поезії:

Не понурість вченого – гурт, веселий дотеп
Більш мене приваблює, ніж медові соти.
Лиш Венері-владарці рад я слугувати,
Це ж бо діло вибранців, молодих, крилатих.
Йду, куди юнацтво йде, світ переді мною.
Дружній не з чеснотами – з блудом заодно я.
Насолоди прагну я більше, ніж спасіння,
Плоть цвіте, в душі проте, не людина – тінь я.
Я в корчмі померти рад, не в м'якій постелі,
Аби лиш вино було в келиху веселім;
Голосніше янголи заспівають може:
«Глянь на пичка того, змилюється, Боже!»
Ось гріхи мої мов на скатертині,
Все, про що злорадники вам доносять нині.
В душу власну глянути в них немає часу,
Хоч на блуд мій дивляться не презирством – ласо».

(Переклад А. Содомори)

21. Окресліть специфіку ренесансного антропоцентризму.

22. Охарактеризуйте ренесансний гуманізм як вільнодумну свідомість і як культурний рух.

23. Охарактеризуйте античну традицію в ренесансному діалозі.

Визначте риси архаїчного епосу.

24. Назвіть літературні пам'ятки, в яких зустрічаються мотиви участі богів у битвах людей, єдиного вразливого місця на тілі героя.

25. Як у архаїчних епосах реалізується віра в магічну силу слова?

26. Як у європейських архаїчних епосах реалізовано наступні мотиви:

- ◆ викрадення золота, жінок;
- ◆ сварки, що руйнує світ;
- ◆ викрадення тварин (у кельтів);
- ◆ подорожі;
- ◆ порушення клятв;
- ◆ пошуку країни Щастя;
- ◆ участі богів у долях героїв?

Наведіть приклади з текстів творів.

27. З'ясуйте, про який персонаж іде мова в уривку. Що ви можете про нього ще розказати (які подвиги здійснював герой, як виглядав, коли шаленів, чи мав уразливі місця тощо)?

«Всіх перевершував <...> в подвигах швидкістю і спритністю. Жінки дуже любили <...> за спритність в подвигах, за спритність в стрибках, за перевагу розуму його, за солодкість мови, за красу обличчя, за красу погляду його. Сім зіниць було в королівських очах його, чотири в одному оці і три в іншому. По семи пальців було на кожній руці його, по семи на кожній нозі. Багатьма дарами володів він: перш за все – даром мудрості (поки не опановував ним бойовий запал), далі – даром подвигів, даром ігри в різні ігри на дошці, даром лічби, даром пророцтва, даром прозорливості. Три недоліки було у <...>: те, що він був дуже молодий, те, що він був дуже сміливий, і те, що він був дуже красивий. <...> Трьох кольорів було його волосся – чорні біля шкіри, криваво-

червоні посередині, а зверху, немов корона, вони були золоті. Чотири ямки було біля нього на щоках – жовта із зеленою та блакитна з червоною. По сім дорогоцінних каменів виблискували в його королівських очах. Сім пальців було на кожній його нозі, сім на кожній руці, і кожний був чіпкий, як кіготь їжака або яструба»

28. Як перекладається ім'я Беовульф. Що, на вашу думку, зумовило створення цього кенінгу?
29. Які обов'язкові риси ідеального ранньосередньовічного воїна властиві Беовульфу? Апелюйте до тексту твору.
30. Визначте функції казкового й міфологічного елементів у поемі «Беовульф».
31. Розкрийте, у чому полягає сутність протистояння язичницької та християнської етики (відповідальність, самообмеження й самопожертва).
32. З'ясуйте, яку роль у середньовічному суспільстві виконували друїди, філіди, барди.
33. Визначте в чому полягає відмінність «Старшої Едди» й саг як різних типів раннього епосу. Порівняйте їх хронотопи, характер зображення подій та ідеальних героїв.

10.ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Агіографія — житія святого.

Антропоцентризм — уявлення про світобудову, яка формується довкола людини як центра.

Апокрифи — неканонізовані, тобто не визнані церквою релігійні тексти, перекази тощо.

Архаїчний — давній, старовинний, застарілий.

Васал — підлегла, залежна особа. У Середні віки, здебільшого в Західній Європі, феодал, що отримував землю від іншого, більшого феодала, за що виконував військову та інші повинності.

Вітраж — твір монументально-декоративного мистецтва з кольорового чи безбарвного скла; кольорове скло у вікнах, дверях, ширмах.

Героїчний народний епос — збірна назва фольклорних творів різних жанрів, у яких відображена воля, завзяття народу у боротьбі з ворогом, злом, кривдою, соціальним і національно-релігійним гнітом, прославляються розум, сила, мужність воїнів, богатирів, народних месників.

Гімн — урочиста релігійна пісня в прозі або віршах.

Готика — стиль, як правило, західноєвропейської архітектури XII—XV ст., що характеризується гостроверхими спорудами, стрілоподібними склепіннями, великою кількістю скульптурних прикрас.

Гуманізм — вчення про самоцінність людини, яке утверджує людину як зміст і основу буття.

Драма літургійна — середньовічна театральна вистава за біблійними сюжетами, яка входила до складу літургій на Різдво та Великдень і виконувалася в храмі.

Епос — розповіді про події минулого, побудовані за принципом гіперболізації.

Жонглер (у Франції), шпильман (у Німеччині), хугларам (в Іспанії) — виконавці й автори обробок народної поезії, професійні мандрівні епічні співаки й музиканти.

Ікона — образ сакрального світу, який за допомогою оберненої перспективи відображає відношення «гарного» і «дольного» світів.

Індивідуалізм — риса світогляду, яка характеризується самопротиставленням окремого індивіда колективу та суспільству.

Інквізиція — надзвичайно жорстока судово-поліцейська організація у католицькій церкві, заснована у XIII ст. для боротьби з єретиками.

Літургія — спільна справа, осягнення божественного буття шляхом відправлення священного ритуалу.

Лицар (від нім. «кіннотник») — представник військово-землевласницького стану у Західній Європі доби Середньовіччя.

Католицизм — один із основних напрямів у християнстві поряд з православ'ям і протестантизмом.

Клерикальна література — церковна література.

Куртуазна література (франц. — ввічливий, чемний) — світська лицарська література Європейського Середньовіччя з мотивами культу жінки або пригод лицарів.

Мім (грецьк. — лицедій) — одна з форм народного театру, невелика сценка з повсякденного життя комічного, розважального характеру.

Міннезанг (від нім. — любов і — пісня) — любовна пісня.

Міннезингер (нім. — співець любові) — німецький поет — музика доби Середньовіччя, автор творів куртуазної любовної лірики.

Міраклъ (франц. — диво) — жанр середньовічної віршованої драми, заснованої на житті, діяннях і чудесах святих або Богородиці.

Містерія (від лат. — таїнство, служба) — жанр релігійної драми XII ст. — середини XVI ст., в якому поєднувалася літургійна драма і «мімічні містерії» (міські процесії на честь релігійних свят або урочистих з'їздів до міста королів). Основними групами містерій були різдвяні й великодні.

Містицизм — релігійно-філософський світогляд, заснований на вірі в надприродне, таємниче.

Мораліте (від лат. — моральний) — жанр повчальної алегоричної, переважно віршованої драми, в якій відтворювалися події, взяті з реального щоденного життя.

Протестантизм — один із напрямів в християнстві наряду з католицизмом і православ'ям, який виник у результаті Реформації в XVI—XVII ст., що проходив під гаслами виправлення католицизму в дусі першопочаткових євангельських ідеалів, заперечення посередницької ролі церкви між людиною і Богом.

Ренесансний гуманізм — напрям у літературі та мистецтві, який зародився у XIV ст. в Італії, у творах мистецтва проявлявся у відображенні природної сторони матеріальної дійсності, на відміну від католицької готики, яка вважала життєву конкретику проявом гріховного і потворного.

Реформація — релігійний і соціально-політичний рух у Європі XVIст., спрямований проти католицької церкви, що привів до появи нового напрямку в християнстві — протестантизму і створення духовних передумов для капіталізму.

Роман — це великий епічний твір, у якому охоплено значний життєвий матеріал і розповідається про життя, формування характеру, думки й почуття однієї чи кількох особистостей у певному соціальному оточенні.

Сага (давньосканд. те, про що розповідають) — прозовий твір.

Сакральний — світоглядна категорія, яка виділяє сфери буття, що сприймаються як відмінні від буденної реальності, особливо ціннісні, священні.

Сеньйор (від лат.) — старший.

Скальди — спочатку дружинні співці, пізніше професійні придворні поети.

Скандинави — у країнах Європи їх називали норманами, що означало «північна людина».

Схоластика — 1) середньовічна релігійно-ідеалістична філософія, представники якої намагалися теоретично обґрунтувати релігійний світогляд; властива їм оглядовість, догматизм, звернення до Біблії як найвищого критерію істини; 2) суха, мертва наука, буквоїдство.

Сюзерен — вищий сеньйор.

Тотем (буквальне значення «його рід») — тварина, рослина, предмет неживої природи, який вважався прародичем і покровителем роду.

Трубадур (франц.— винаходить, віршувати) — середньовічний провансальський поет XI—XIII ст., який виконував свої твори під акомпанемент скрипки чи будь-якого іншого інструменту.

Трувер (франц. — знаходити, творити) — поет XII — XIII ст., який складав епічні пісні на основі фольклорних джерел.

Турнір — змагання лицарів у середньовічній Західній Європі.

Фабльо (франц.) — оповідання, байка.

Фарс (франц. — начиняю, наповнюю) — малий комічний жанр, старовинна весела комедія побутового змісту, яка відзначалася доступністю, гумором, сатиричною спрямованістю, вільнодумством, була близькою до буфонади, комедії масок, інтермедії.

Фастнахтшпіль (нім. буквально «масницька гра») — жанр німецького народного комічного театру, в основу якого були покладені народні звичаї та весняні обряди.

Цикл — сукупність взаємопов'язаних явищ, які утворюють певну систему або закінчене коло розвитку.

Шванк (нім. — жарт) — невеличкі гумористичні чи сатиричні оповідання переважно побутової тематики.

11.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Давиденко Г. Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження: Навч. посібник / Г. Й. Давиденко, В. Л. Акуленко. — К.: Центр учбової літ., 2007. — 248 с.
2. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження: Навч. посібник для студ. / Ф. І. Прокаєв, Б. В. Кучинський, Ю. Л. Булаховська, І. В. Долганов. — К.: Вища шк., 1994. — С. 181–399.
3. Зарубежная литература: Учеб. пособие для студ. филол. фак. вузов. — Изд. 2-е, доп. — Минск: Изд-во БГУ, 1973. — С. 94–153.
4. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження: Підручник для студ. держ. ун-тів / Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. — Вид. 3-є, перероб. і доп. — Львів: Світ, 1993. — С. 103–311.
5. История зарубежной литературы. Средние века и Возрождение: Учеб. для филол. спец. вузов / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский, С. С. Мокульский, А. А. Смирнов. — Изд. 4-е, испр. и доп. — М.: Высш. шк., 1987. — С. 139–400.
6. Методичні рекомендації з вивчення курсу «Історія зарубіжної літератури (Доба Відродження та XVII ст.)» для студентів II курсу факультету англійської мови. III семестр / Уклад. Висоцька Н. О. — К.: Вид. Центр КНЛУ, 2007. — 73 с.
7. Шайтанов И. О. История зарубежной литературы. Эпоха Возрождения: Учеб. для студ. высш. учеб. зав.: В 2 т. / И. Шайтанов. — М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. — 432 с.
8. Хрестоматия по зарубежной литературе. Эпоха Возрождения: В 2 т. / Сост. Б. И. Пуришев. — М.: Учпедгиз, 1959–1962. Зарубежная

литература. Эпоха Возрождения. / Сост. Б. И. Пуришев. — Изд. 2-е. — М.: Просвещение, 1976. — 638 с.

9. Образ человека в зеркале гуманизма: мыслители и педагоги эпохи Возрождения о формировании личности (XIV–XVII вв.) / Сост., вступит. ст. и коммент. Н. В. Ревякиной, О. Ф. Кудрявцева. — М.: УРАО, 1999. — 400 с.

Додаткова література

1. Аверинцев С. С. Судьбы европейской культурной традиции в эпоху перехода от античности к средневековью / Сергей Сергеевич Аверинцев // Из истории культуры средних веков и Возрождения / [отв. ред. В. А. Карпушин]. — М. : Наука, 1976. — С. 17–64.
2. Аникин Г. В. История английской литературы: учебное пособие [для студентов педагогических институтов и факультета иностранных языков] / Г. В. Аникин, Н. П. Михальская. — М. : Высшая школа, 1975. — 528 с.
3. Бажал А. Служитель Вакха, «мученик науки»: середньовічний студент? / Аліна Бажал [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. — 2006. — № 1 (580). — Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/student/studying/articles/5.html>.
4. Бахтин М. М. Из предыстории романного слова / Михаил Михайлович Бахтин // Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики: исследования разных лет / Михаил Михайлович Бахтин. — М. : Художественная литература, 1975. — С. 408–446.
5. Бедье Ж. Роман про Трістана та Ізольду / Жозеф Бедье; [пер. з франц., передм. та прим. М. Рильського]. — К.: Молодь, 1992. — 176 с.
6. Бондаренко Г. В. Повседневная жизнь древних кельтов / Григорий Владимирович Бондаренко. — М. : Молодая гвардия, 2007. — 396 с. — (Серия «Живая история: Повседневная жизнь человечества»).
7. Боэций. «Утешение философией» и другие трактаты / Боэций; [пер. с лат. Г. Г. Майорова]. — М. : Наука, 1990. — 415 с.

8. Веселовский А. Н. Историческая поэтика / Александр Николаевич Веселовский. – М. : Высшая школа, 1989. – 406 с.
9. Волков А. М. Беовульф. Англосаксонский эпос: учебное пособие [по курсу «История английского языка»] / А. М. Волков, З. Н. Волкова. – М. : УРАО, 2000. – 104 с.
10. Волкова З. Н. Эпос Франции. История и язык французских эпических сказаний / Злата Николаевна Волкова. – М. : Наука, 1984. – 320 с.
11. Від Боккаччо до Аполлінера: переклади світової поезії / [ред. упорядкув., авт. передм. М. Н. Москаленко; переклад М. О. Лукаш]. – К. : Дніпро, 1990. – 510 с.
12. Галич О. А. Історія зарубіжної літератури. Античність. Середньовіччя / Галич О. А., Дмитренко В. І., Фоменко В. Г. – Луганськ : Янтар, 2003. – 228 с.
13. Гаспаров М. Л. Поэзия вагантов / Михаил Леонович Гаспаров // Поэзия вагантов / [изд. подгот. М. Л. Гаспаров]. – М. : Наука, 1975. – С. 421–514. – (Серия «Литературные памятники»).
14. Гачев Г. Д. Содержательность художественных форм: Эпос. Лирика. Театр / Георгий Дмитриевич Гачев. – М. : Просвещение, 1968. – 303 с.
15. Голенищев-Кутузов И. Н. Средневековая латинская литература Италии / Илья Николаевич Голенищев-Кутузов – М. : Наука, 1972. – 308 с.
16. Гофф Жак Ле. Интеллектуалы в Средние века / Жак Ле Гофф; [пер. с франц. А. М. Руткевича]. – СПб. : Изд-во С.-Петербур. ун-та, 2003. – 160 с.
17. Гофф Жак Ле. Цивилизация средневекового Запада / Жак Ле Гофф ; [пер. с фр., общ. ред. Ю. Л. Бессмертного ; послесл. А. Я. Гуревича]. – М. : Прогресс-Академия, 1992. – 376 с.
18. Гуревич А. Я. Избранные труды. Средневековый мир / Арон Яковлевич Гуревич – СПб. : Издательство С.-Петербур. ун-та, 2007 – 560 с.
19. Гуревич А. Я. Средневековый героический эпос германских народов / Арон Яковлевич Гуревич // Беовульф. Старшая Эдда. Песнь о Нибелунгах /

- [пер. Тихомирова В., Корсуна А., Корнеева Ю., прим. Смирницкой О., Стеблин-Каменского М., Гуревича А.]. – М. : Художественная литература, 1975. – С. 3–26. – (Серия «Библиотека всемирной литературы»).
20. Гуревич А. Я. «Элда» и сага / Арон Яковлевич Гуревич. – М. : Наука, 1979. – 192 с. – (Серия «Из истории мировой культуры»).
21. Добренъков В. И. Социология: [в 3 т.] / В. И. Добренъков, А. И. Кравченко. – М. : Инфра-м, 2000. – Т. 2 : Социальная структура и стратификация. – 536 с.
22. Дынник В. А. Бернарт де Вентадорн и «радостная наука» трубадуров / Валентина Александрова Дынник // Бернарт де Вентадорн. Песни / Бернарт де Вентадорн. – М. : Наука, 1979. – С. 191–233. – (Серия «Литературные памятники»).
23. Дюби Ж. Куртуазная любовь и перемены в положении женщин во Франции XII в. / Жорж Дюби; [пер. с фр. Е. Ю. Симакова] // Одиссей. Человек в истории. 1990 / отв. ред. А. Я. Гуревич. – М. : Наука, 1990. – С. 90–96.
24. Жирмунский В. М. Народный героический эпос: сравнительно-исторические очерки / Виктор Максимович Жирмунский. – М. ; Л. : Гослитиздат, [Ленингр. отд-ние], 1962. – 435 с.
25. Жирмунский В. М. Средневековые литературы как предмет сравнительного литературоведения / Виктор Максимович Жирмунский // Известия АН СССР. – М., 1971. – Т. XXX, вып. 3. – С. 185–197. – (Серия «Литература и язык»).
26. Жирмунский В. Эпическое творчество славянских народов и проблемы сравнительного изучения эпоса [Электронный ресурс] : доклад на IV Международном съезде славистов / Виктор Максимович Жирмунский. – М., 1958. – Режим доступа: <http://www.ruthenia.ru/folklore/zhirmunsky1.htm>.
27. Зарубіжна література ранніх епох. Античність. Середні віки. Відродження : [навчальний посібник] / Ф.І. Прокаєв, Б. В. Кучинський, Ю. Л. Булаховська, І. В. Долганов. – К. : Вища школа, 1994. – 322 с.

28. Зарубежная литература средних веков: хрестоматия / [сост. Б. И. Пуришев, В. А. Луков]. – М. : Высшая школа, 2004. – 816 с.
29. История всемирной литературы: [в 9 т.]. – М. : Наука, 1984. – Т. 2 : Раннее и Зрелое Средневековье, II–III вв. н. э. – XIII – нач. XIV в. / [Редкол. Бердников Г. П. (гл. ред.) и др.] – М. : Наука, 1984. – 672 с.
30. История зарубежной литературы. Средние века и Возрождение: [учебник для филол. спец. вузов] / Алексеев М. П., Жирмунский В. М., Мокульский С. С., Смирнов А. А. – [4-е изд.] – М. : Высшая школа, 1987. – 416 с.
31. История немецкой литературы: [в 5 т.] / [под общ. ред. Н. И. Балашова и др.]. – М. : Наука, 1966. – Т. 3. – 586 с.
32. История средних веков: учебник в 2 т. / под ред. С. П. Карпова. – [4-е изд.]. – М. : Высшая школа, 2003. – Т. 1 : Учебник. – 2003. – 640 с.
33. Кельтская мифология: энциклопедия / [пер. с англ. Голова С., Голова А.] – М.: Эксмо, 2002. – 640 с.
34. Коган П. С. Очерки по истории западноевропейской литературы / Петр Семенович Коган. – М. ; Л. : Государственное издательство, 1928. – 424 с.
35. Кожинов В. В. Происхождение романа / Вадим Валерианович Кожинов. – М. : Советский писатель, 1963. – 440 с.
36. Колесникова Л. В. Художній час як проблема онтології мистецтва : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук : спец. 09.00.08 – «Естетика» / Л. В. Колесникова. – К., 2003. – 16 с.
37. Косиков Г. К. К теории романа (роман средневековый и роман Нового времени) / Георгий Константинович Косиков // Проблема жанра в литературе Средневековья : сборник статей / отв. ред. А. Д. Михайлов. – М. : Наследие, 1994. – С. 45–87. – (Литература Средних веков, Ренессанса и Барокко; вып. 1).
38. Косиков Г. К. Литература эпохи Возрождения. Средние века / Георгий Константинович Косиков // Андреев Л. Г. История французской

- литературы : учебник [для фил. спец. вузов] / Л. Г. Андреев, Н. П. Козлова, Г. К. Косиков. – М. : Высшая школа, 1987. – С. 9–140.
39. Косиков Г. К. Средние века и Ренессанс. Теоретические проблемы / Георгий Константинович Косиков // Зарубежная литература второго тысячелетия. 1000-2000 : учебное пособие / [Андреев Л. Г., Косиков Г. К., Пахсарьян Н. Т. и др.]; / под ред. Л. Г. Андреева. – М. : Высшая школа, 2001. – С. 8–39.
40. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура : [курс лекцій] / М. В. Кордон. – К. : ЦУЛ, 2003. – 508 с.
41. Культурологія: українська та зарубіжна культура : [навч. посібник] / М. М. Закович, І. А. Зязюн, О. М. Семашко, Ж. О. Безвершук ; за ред. М. М. Заковича. – [3 вид.]. – К. : Знання, 2006. – 567 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
42. Література західноєвропейського середньовіччя / за ред. Н. О. Висоцької. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 464 с.
43. Лосев А. Ф. История античной эстетики: монография : в 8 т. / Алексей Федорович Лосев. – М. : Высшая школа, 1963. – Т. 1. – Ранняя классика. – 624 с. – (Серия «Вершины человеческой мысли»)
44. Мейлах М. Б. Язык трубадуров / Михаил Борисович Мейлах. – Л. : Наука, 1975. – 239 с.
45. Мелетинский Е. М. Поэтика мифа / Елеазар Моисеевич Мелетинский. – М. : Восточная литература, 1995. – 408 с. – (Исследования по фольклору и мифологии Востока).
46. Мелетинский Е. М. Происхождение героического эпоса. Ранние формы и архаические памятники / Елеазар Моисеевич Мелетинский. – М. : Изд-во восточной литературы, 1963. – 462 с.
47. Мелетинский Е. М. Средневековый роман. Происхождение и классические формы / Елеазар Моисеевич Мелетинский. – М. : Наука, 1983. – 304 с.

48. Мелетинский Е. М. «Эдда» и ранние формы эпоса / Елеазар Моисеевич Мелетинский. – М. : Наука, 1968. – 363 с.
49. Мельникова Е. А. Меч и лира. Англосаксонское общество в истории и эпосе / Елена Александровна Мельникова. – М. : Мысль, 1987. – 208 с.
50. Менендес Пидаль Р. Песнь о Моем Сиде / Рамон Менендес Пидаль // Менендес Пидаль Р. Избранные произведения. Испанская литература средних веков и эпохи Возрождения / Рамон Менендес Пидаль; [пер. с исп., сост. К. В. Цуринов, Ф. В. Кельин]. – М. : Иностранная литература, 1961. – С. 160–214.
51. Мифы народов мира: энциклопедия: в 2 т. / [гл. ред. Токарев С. А.]. – М. : Советская энциклопедия, 1980. – Т. 2. – 672 с. – (Серия «Золотой фонд»).
52. Михайлов А. Д. Французский героический эпос: вопросы поэтики и стилистики / Андрей Дмитриевич Михайлов / [отв. ред. Е. М. Мелетинский]. – М. : Наследие, 1995. – 358 с.
53. Михайлов А. Д. Французский рыцарский роман и вопросы типологии жанра в средневековой литературе / Андрей Дмитриевич Михайлов / [отв. ред. Н. И. Балашов]. – М. : URSS ; КомКнига, 2006. – 349 с.
54. Мортон А. Артуровский цикл и развитие феодального общества / Артур Мортон // Мэлори Т. Смерть Артура / Томас Мэлори / [изд. подгот. И. М. Бернштейн и др.]. – М. : Наука, 1974. – С. 767–792.
55. Нямцу А. Е. Новый Завет и мировая литература / Анатолий Евгеньевич Нямцу. – Черновцы : ЧГУ, 1993. – 243 с.
56. Памятники средневековой латинской литературы X–XII веков / [отв. ред. М. Е. Грабарь-Пассек, М. Л. Гаспаров]. – М. : Наука, 1972. – 532 с.
57. Песнь о Роланде [пер. А. Сиповича] // Зарубежная литература средних веков. Латинская, кельтская, скандинавская, провансальская, французская литературы : [учеб. пособие для студентов филол. спец. пед. ин-тов / сост. Б. И. Пуришев]. – М. : Просвещение, 1974. – С. 182–233.

58. Петров С. В. Поэзия древнеисландских скальдов и понятие народности в искусстве / С. В. Петров // Скандинавский сборник. – Таллинн : Эсти Раамат, 1973. – Вып. 18.
59. Пісня про Роланда: давньофранцузький епос / [пер. В. Пащенко, Н. Пащенко; пер. сл. О. Чередниченка]. – К. : Либідь, 2003. – 192 с.
60. Плавский З. И. Литература Испании IX–XV веков : [учебное пособие] / Захарий Исаакович Плавский. – М. : Высшая школа, 1986. – 176 с.
61. Плавский З. И. Литература Испании. От зарождения до наших дней : [учебник] / Захарий Исаакович Плавский. – СПб. : Филологический факультет СПбГУ, 2005. – Т. I. : IX–XVIII вв. – 510 с.
62. Поэзия трубадуров. Поэзия миннезингеров. Поэзия вагантов / [вступ. ст. Б. Пуришева]. – М. : Художественная литература, 1974. – 576 с. – (Библиотека всемирной литературы).
63. Попова М. К. Английский рыцарский роман в стихах XII–XIV вв. / Мария Константиновна Попова // Филологические науки. – 1983. – № 5. – С. 23–29.
64. Прокаєв Ф.І. Зарубіжна література : [навч. посібник для студентів укр. від-нь філол. ф-тів пед. ін-тів] / Прокаєв Ф.І., Кучинський Б. В., Долганов І. В. – К. : Вища школа, 1987. – 303 с.
65. Пропп В. Я. Русский героический эпос : [собрание трудов] / Владимир Яковлевич Пропп / [ком. ст. Н. А. Кричиной, сост., науч. ред. С. П. Бушкевич]. – М. : Лабиринт, 1999. – 636 с.
66. Пуришев Б. И. Вальтер фон дер Фогельвейде и немецкий миннезанг / Борис Иванович Пуришев // Вальтер фон дер Фогельвейде. Стихотворения / Вальтер фон дер Фогельвейде / [изд. подгот. В. В. Левик и др.]. – М. : Наука, 1985. – С. 223–272. – (Серия «Литературные памятники»).
67. Пуришев Б. Лирическая поэзия средних веков / Борис Иванович Пуришев // Поэзия трубадуров. Поэзия миннезингеров. Поэзия вагантов / [вступ. ст. Б. Пуришева]. – М. : Художественная литература, 1974. – С. 5–28. – (Библиотека всемирной литературы).

68. Пухтецька А. Еволюція доктринального тлумачення принципу верховенства права: від зарубіжної доктрини до вітчизняного праворозуміння / А. Пухтецька // Юридичний журнал. – 2007. – № 4. – С. 30–37.
69. Роллестон Томас. Мифы, легенды и предания кельтов / Томас Роллестон ; [пер. с англ. Е. В. Глушко]. – М. : ЗАО Центрполиграф, 2004. – 349 с.
70. Рубанова Г. Л. Історія зарубіжної літератури: Середні віки та Відродження : навчальний посібник / Г. Л. Рубанова, В. А. Моторний. – Львів : Вища школа, 1982. – 440 с.
71. Рутенбург В. И. Возрождение и религия // Типология и периодизация культуры Возрождения / под. ред. В. И. Рутенбурга. – М. : Наука, 1978. – С. 16–25.
72. Рябова Т. Б. Женщина в истории западноевропейского средневековья / Т. Б. Рябова. – Иваново: Изд. центр «Юнона», 1999. – 211 с.
73. Самарин Р. М. Французский рыцарский роман / Самарин Р. М., Михайлов А. Д. // История всемирной литературы: [в 8 томах]. – М.: Наука, 1984. – Т. 2. – С. 551–562.
74. Сидоренко О. В. Малі комічні форми в західноєвропейських літературах високого Середньовіччя і Ренесансу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.01.05 «Порівняльне літературознавство» / О. В. Сидоренко. – К., 2006. – 20 с.
75. Скрипник А. В. Французький поетичний дискурс епохи Середньовіччя : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.05 «Романські мови» / А. В. Скрипник. – К., 2005. – 20 с.
76. Смирницкая О. А. О поэзии скальдов в «Круге Земном» и ее переводе на русский язык / Ольга Александровна Смирницкая // Стурлусон С. Круг Земной / Снорри Стурлусон. – М. : Наука, 1980. – С. 597–612. – (Серия «Лит. памятники»).

77. Смирнов А. А. Древнеирландский эпос / Александр Александрович Смирнов // Исландские саги. Ирландский эпос / [Сост., вст. ст., прим. М. И. Стеблин-Каменского]. – М. : Художественная литература, 1973. – С. 547–564. – (Библиотека всемирной литературы).
78. Смолицкая О. В. Куртуазная любовь / О. В. Смолицкая // Словарь средневековой культуры / отв. ред. А. Я. Гуревич. – М. : Росспэн, 2003. – С. 253–255.
79. Созонович И. Песни о девушке-воине и былины о Ставре Годиновиче. Варшава, 1886. (Цит. за: Жирмунский В. Эпическое творчество славянских народов и проблемы сравнительного изучения эпоса [Электронный ресурс]: доклад на IV Международном съезде славистов / В. М. Жирмунский. – М., 1958. – Режим доступа: <http://www.ruthenia.ru/folklore/zhirmunsky1.htm>).
80. Стадников Г. В. Зарубежная литература и культура Средних веков, Возрождения, XVII века : [учебник для студентов высших учебных заведений] / Геннадий Владимирович Стадников. – М. : Академия, 2008. – 176 с.
81. Стеблин-Каменский М. И. Исландские саги / Михаил Иванович Стеблин-Каменский // Исландские саги. Ирландский эпос / [Сост., вст. ст., прим. М. И. Стеблин-Каменского]. – М. : Художественная литература, 1973. – С. 7–22. – (Библиотека всемирной литературы).
82. Стеблин-Каменский М. И. Историческая поэтика / Михаил Иванович Стеблин-Каменский. – Л. : ЛГУ, 1978. – 245 с.
83. Стеблин-Каменский М. И. Древнеисландская литература : [учеб. пособие] / Михаил Иванович Стеблин-Каменский. – Л., 1979. – 192 с.
84. Сузір'я французької поезії: антологія: в 2 т. / [перекл. М. Терещенка, вст. сл. М. Рильського]. – К. : Дніпро, 1971. – Т. 1. – С. 54–56.
85. Токарев С. А. Религия в истории народов мира / Сергей Александрович Токарев. – М. : Политиздат, 1976. – 575 с.

86. Томашевский Н. Героические сказания Франции и Испании / Н. Томашевский // Песнь о Роланде. Коронование Людовика. Нимская телега. Песнь о Сиде. Романсеро / [пер., вступ. ст. Н. Томашевского; примеч. А. Смирнова и др.]. – М. : Художественная литература, 1976. – С. 5–24. – (Библиотека всемирной литературы).
87. Українська та зарубіжна культура: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / [Р. М. Вечірко, О. М. Семашко, В. В. Олефіренко та ін.]. – К. : КНЕУ, 2003. – 367 с.
88. Фаблю. Старофранцузские новеллы / [пер. со старофр. С. Вышеславцевой, В. Дынник]. – М. : Художественная литература, 1971. – 344 с.
89. Флори Ж. Повседневная жизнь рыцарей в Средние века / Жан Флори; [пер. с фр. Ф. Ф. Нестерова]. – М. : Молодая гвардия, 2006. – 400 с. – (Живая история: повседневная жизнь человечества).
90. Фюман Ф. Пісня про Нібелунгів у прозовому переказі / Франц Фюман : [пер. М. Настеки]. – К. : Веселка, 1989. – 158 с.
91. Хлодовский Р. И. Предвозрождение и поэзия «сладостного нового стиля» : [Итальянская литература: Литература Треченто] / Р. И. Хлодовский // История всемирной литературы : [в 8 томах]. – М. : Наука, 1985. – Т. 3. – С. 45–51.
92. Хойслер А. Германский героический эпос и сказание о Нибелунгах / Андреас Хойслер; [пер. с нем. / вст. ст., прим. В. М. Жирмунского]. – М. : Изд-во иностр. лит., 1960. – 446 с.
93. Черній А. М. Релігієзнавство: [посібник] / А. М. Черній. – К. : Академвидав, 2003. – 352 с. – (Альма-матер).
94. Шалагінов Б. Б. Зарубіжна література від античності до початку ХІХ століття. Історико-естетичний нарис : [навч. посіб. для вищ. навч. закл.] / Борис Борисович Шалагінов. – К. : КМ Академія, 2004. – 360 с.

95. Шаповалова М. С. Історія зарубіжної літератури. Середні віки та Відродження / Шаповалова М. С., Рубанова Г. Л., Моторний В. А. [3-е вид. перероб і доп.]. – Львів : Світ, 1993. – 312 с.
96. Чавчанидзе Д. Л. Куртуазный поэт на исходе рыцарской эпохи / Джульетта Леоновна Чавчанидзе // Вальтер фон дер Фогельвейде. Стихотворения / Вальтер фон дер Фогельвейде / [изд. подгот. В. В. Левик и др.]. – М. : Наука, 1985. – С. 5–12. – (Серия «Литературные памятники»).
97. Юнг К. Г. Архетип и символ / Карл Густав Юнг / [сост., вступ. ст. А. М. Руткевича]. – М. : Ренессанс, 1991. – 304 с. – (Серия «Страницы мировой философии»).
98. Эко У. Эволюция средневековой эстетики / Умберто Эко; [пер. с ит. Ю. Ильина; пер. с лат. А. Струковой]. – СПб. : Азбука-классика, 2004. – 288 с. – (Серия «Художник и знаток»).
99. Ясперс К. Смысл и назначение истории / К. Ясперс; [пер. с нем. М. И. Левиной, вступ. ст. П. П. Гайденко, сост. М. И. Левиной, П. П. Гайденко, коммент. В. Н. Катасонова]. – [Изд. 2-е.]. – М. : Республика, 1994. – 528 с. – (Серия «Мыслители XX века»).

Інформаційні ресурси

1. Центральна міська бібліотека ім. І.Я. Франка (пров. Книжний, 1а)
2. Обласна універсальна наукова бібліотека ім. М.С. Грушевського (вул. Троїцька 49/51)
3. Державна наукова бібліотека ім. О. М. Горького (вул. Пастера, 13)
4. Наукова бібліотека Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова (вул. Преображенська, 24)
5. Бібліотека ПНПУ імені К.Д. Ушинського (вул. Старопортофранківська, 20)

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	3
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни	16
5. Теми і завдання практичних занять	18
6. Самостійна робота студента	26
7. Індивідуальне науково-дослідне завдання	33
8. Питання для самоконтролю	35
9. Завдання для модульних контрольних робіт	37
10. Термінологічний словник	48
11. Методичне забезпечення	52

Навчальне видання

Бандура Тетяна Йосипівна

Історія зарубіжної літератури Середньовіччя та Відродження

Навчально-методичний комплекс

Підписано до друку 06.10.2018
Обсяг 3,8 друк. арк.. Формат 60x90/16
Тираж 100 прим. Папір друкарський. Різографія.
Інформаційно-видавничий центр
ПНПУ імені К. Д. Ушинського
65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26
тел.: (048) 731-19-14